

A TÁRSAS TÁMOGATÁS HATÁSA A LEMORZSOLÓDÁSI KOCKÁZATRA

TÓTH DORJNA ANNA,
CEGLÉDI TÍMEA,
KOVÁCS EDINA, ZOLNAI ERIKA

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ
PROGRAM

AZ INNOVÁCIÓ LENDÜLETE

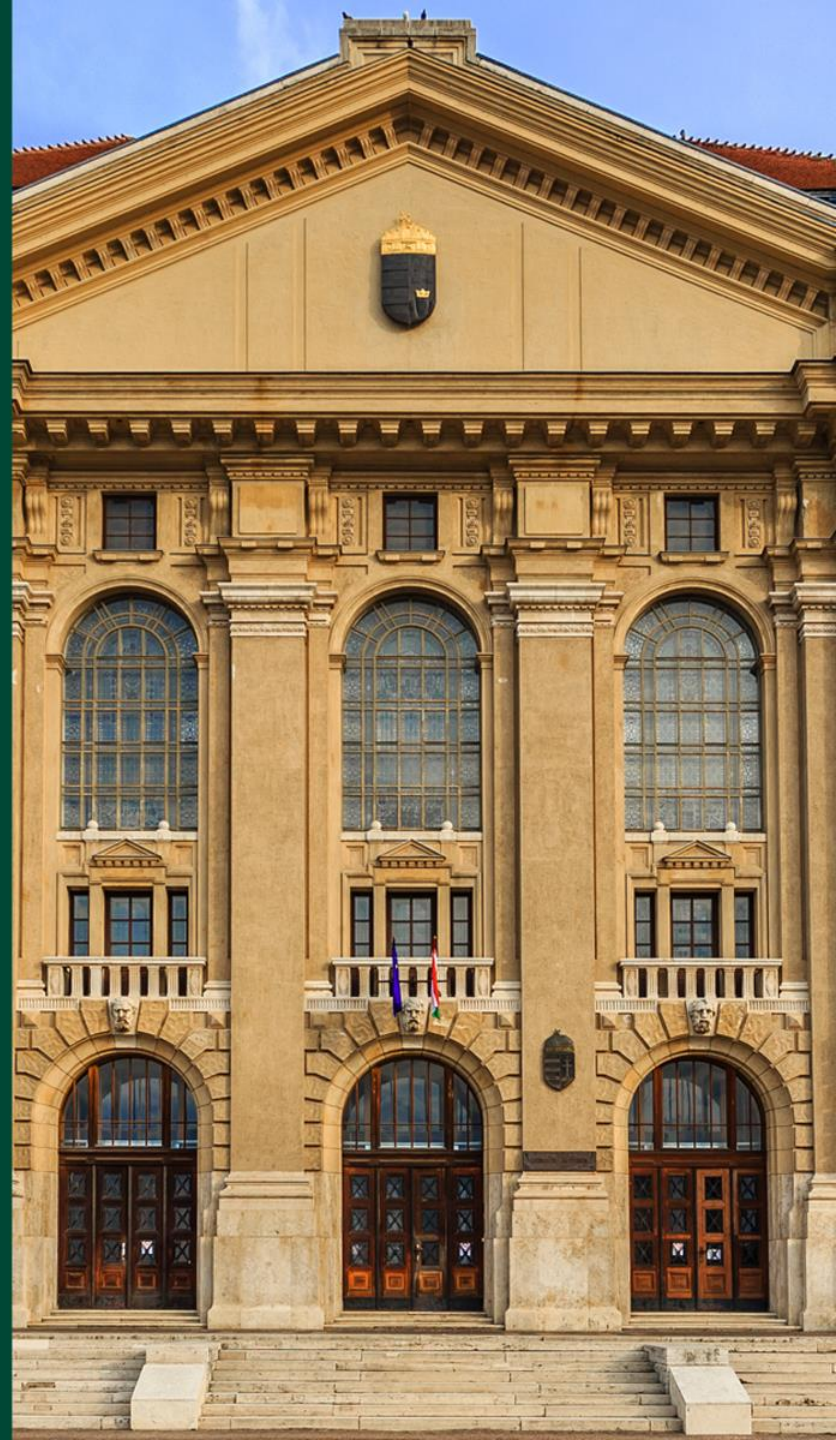
Tóth Dorina Anna,
Ceglédi Tímea,
Kovács Edina, Zolnai Erika:

A társas támogatás hatása a lemorzsolódási kockázatra

ONK 2019

**DEBRECENI
EGYETEM**

Célok

- Két csoport:
 - önköltséges képzésben tanulók (interjú)
 - és lemorzsolódott hallgatók (kérdőív)
- Társas támogatási mintázatait vizsgáljuk

DEBRECENI
EGYETEM

Elméletek

DEBRECENI
EGYETEM

Lemorzsolódás és társas kapcsolatok

- Társas támogató kapcsolatok különböző formái:
 - a diákokkal való intézményi kapcsolat
 - informális és formális oktatói odafigyelés
 - professzionális tanácsadás
 - a család
 - az egyetemi életbe való beilleszkedés (hallgató-hallgató kapcsolatok)
 - valamint a stressz csökkentését segítő kortárs kapcsolatok (egyetemen kívüli társas kapcsolatok)

(Cohen és Wills 1985, Cohen 1988, Coyne et al. 1988, Pusztai 2011, Kovács et al. 2019, Tinto 2006).

DEBRECENI
EGYETEM

Erős kötések: Család

- Családstruktúra jelentősége (Csokai & Engler, 2016; Morvai, 2016; Engler, 2016; Pusztai, 2009; 2016; Alwin & Thornton, 1984; Kozma, 1975; Harcsa & Tarján, 2006; Coleman, 1998).

DEBRECENI
EGYETEM

Belépés, benn maradás és társadalmi tőke

- Első generációs belépők: szülők kettős szerepe lényeges + baráti kapcsolatok kifelé húzhatnak (Nunez, 1998; Thomas & Quinn, 2007)
- Imagined tőke jelentősége: „Fake it till you make it” (Quinn, 2005; Ivana, 2017)
- Linking tőke ellensúlyozó szerepe (Woolcock, 1998)

DEBRECENI
EGYETEM

Hipotézisek

- Szakirodalom: a társas támogatás - irányától, formájától és intenzitásától függő mértékben és mintázattal - csökkenti a lemorzsolódás kockázatát.
- Erős és gyenge
- Szimbolikus tőketípusok módosító szerepe
- Intézményen belüli kapcsolatok erőssége és jellege meghatározó a lemorzsolódásban: az oktatói-hallgatói kapcsolat gyengébb, mint a hallgató-hallgató közötti kapcsolat.

Módszertan

- Interjúk: 30 fő, félig strukturált, Debreceni Egyetem több kara, 2019, költségtérítéses hallgatók
- Kérdőív: Országos hiánypótló kutatás, lemorzsolódottak, DEPART adatbázis, (N=605), 2018

Mindkét adatfelvétel: CHERD OTKA munkacsoport (köszönjük minden közreműködőnek!)

DEBRECENI
EGYETEM

Dimenziók:	Változók (kvanti adatok)	Kódok (kvali adatok)
intézményen belüli és kívüli	<ul style="list-style-type: none"> • Ktől kért tanácsot a tanulmányai megszakításával kapcsolatban? • Timi: Gyorsjelentésből családi diagramok <p>4 Inkorrektek voltak az oktatók. 3.15 Az adminisztráció nem volt támogató. 3.16 A többi hallgató nem segített. 3.17 Hiányoztak a barátiam és/vagy a családom.</p> <p>Sok mindenkit ismertem ott</p> <p>A legutóbbi felsőoktatási képzőhelyén volt-e olyan oktatója,</p> <p>Volt-e olyan barátja a felsőoktatási éve alatt a hallgatótársai között, akire igazak az alábbiak?</p> <p>Volt-e olyan barátja a felsőoktatási éve alatt az egyetemen, főiskolán kívül akire igazak az alábbiak? (Váradí és Dusa elemezték)</p> <p>7.22 Másokkal együtt tanultam.</p> <p>Tagja volt-e, tartozott-e a következőkhöz felsőoktatási éve alatt?</p>	
az erős vagy gyenge kötés jellegűek	<p>Erős kötések:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voltak-e a családjában a középiskolás éve alatt a következők • Mennyire jellemzők szülei tanuláshoz való viszonyára a következők? • Mi jellemzi jelenleg a párkapcsolatát? • Milyen gyakori volt a felsőoktatási éve alatt, hogy a szülei.... <p>Gyenge kötés (és modell):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voltak-e a ismerősei/barátai között a középiskolás éve alatt a következők? 	<p>Imagined tőke: különóra, nyelvtóra, korrepetáló külön tanár</p> <p>Linking: fogadóóra, kapcsolattartás a tanárokkal</p>
az együttélése és nem azon alapuló		
természetes/laikus és professzionális tanácsadás dimenzióit vizsgáljuk kiemelten		
Megélt társas kapcs. Vs. Objektív társas kapcs.	<p>4 Inkorrektek voltak az oktatók. 3.15 Az adminisztráció nem volt támogató. 3.16 A többi hallgató nem segített. 3.17 Hiányoztak a barátiam és/vagy a családom.</p>	<p>Szöveg szinten: „egyedül, egyedüllét, magány, nincs kire számítani stb.”</p>

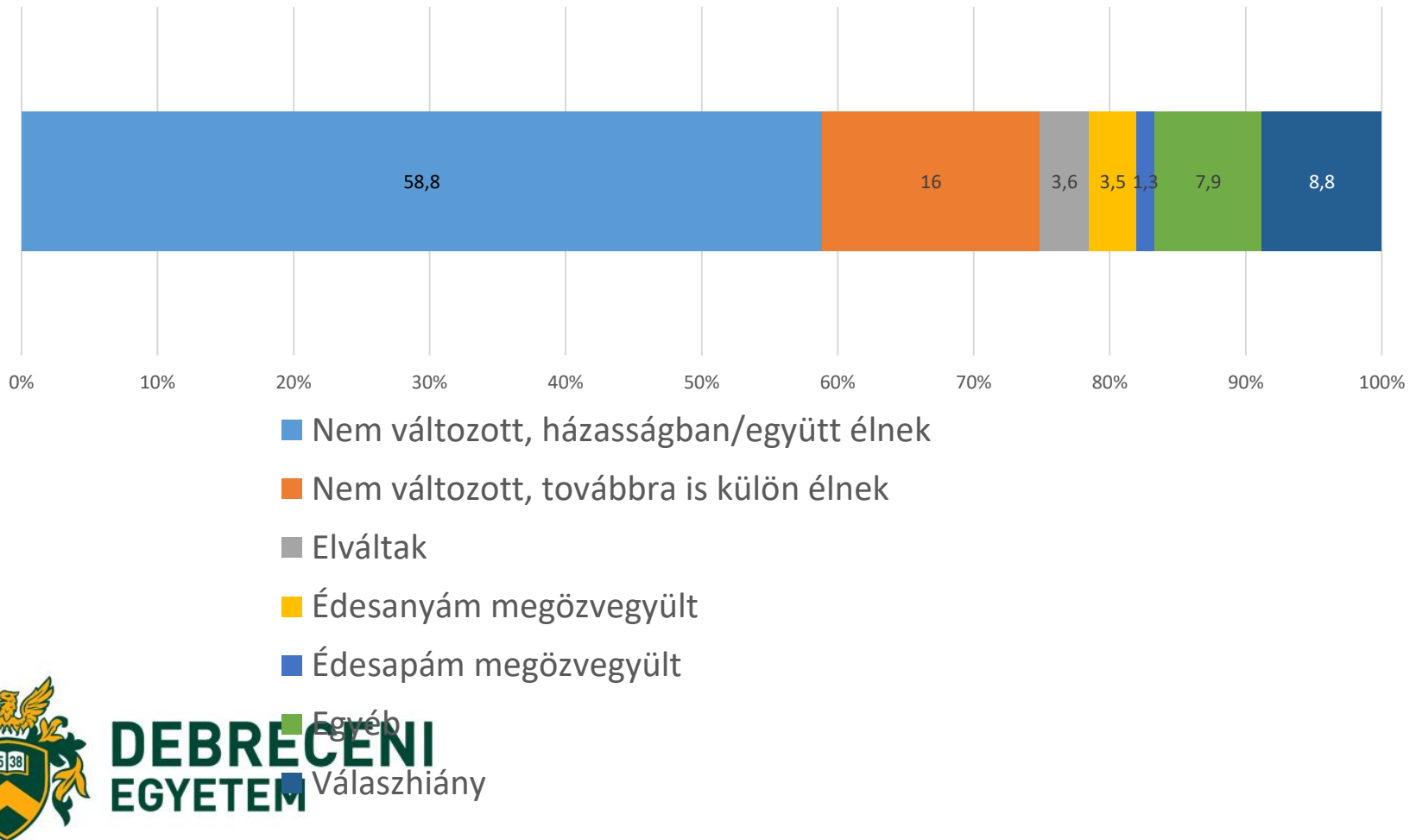
Erős kötéseik: Család

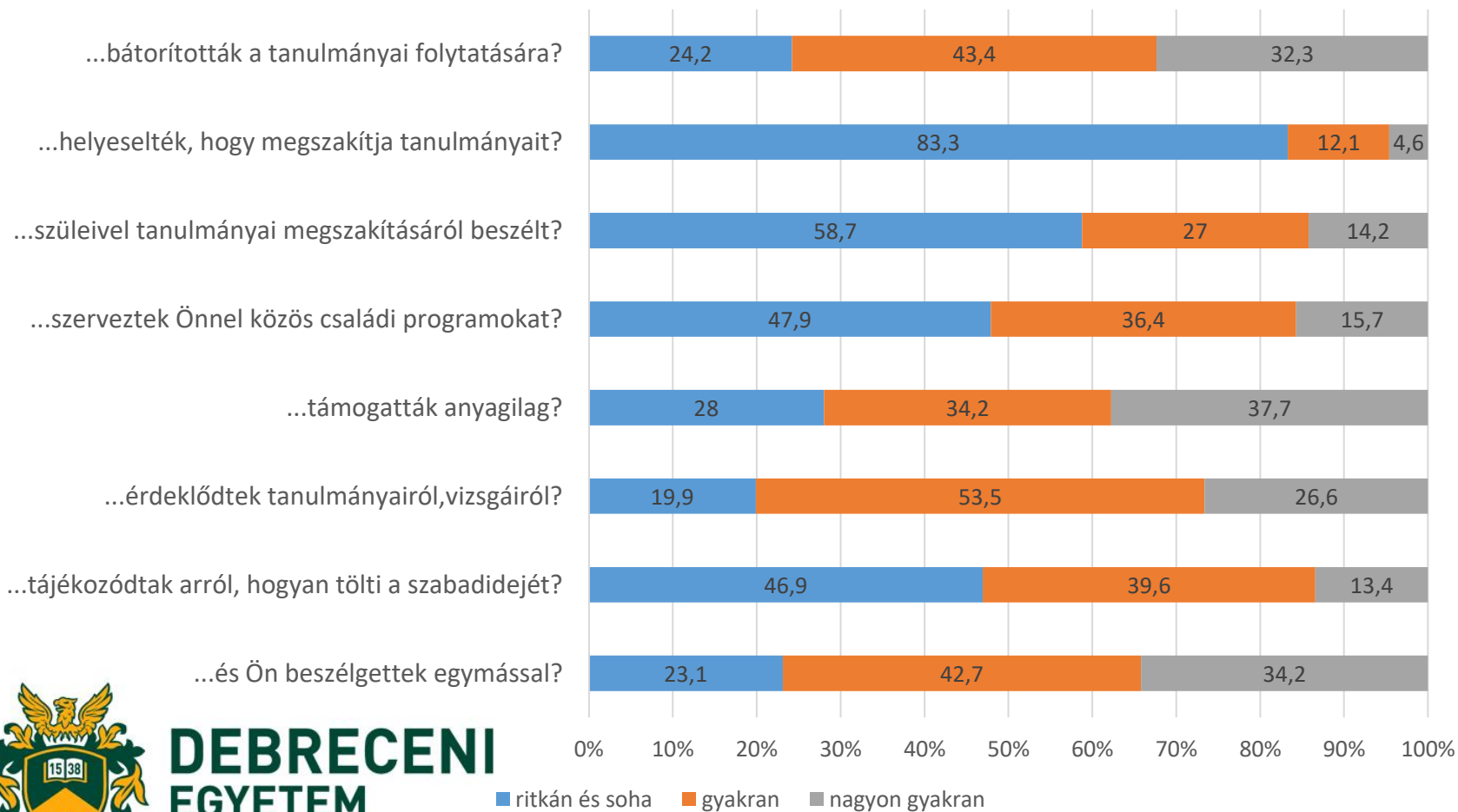
DEBRECENI
EGYETEM

Törések a családszerkezetben – törések a tanulmányokban

A „Történt-e változás a szülei családi állapotában felsőoktatási éve alatt?” kérdésre adott válaszok (százalékos megoszlás) (N=605). Forrás: DEPART 2018.

A „Milyen gyakori volt az Ön felsőoktatási éve alatt, hogy szülei...” kérdésre adott válaszok (százalékos megoszlás). (N=605). Forrás: DEPART 2018.

**DEBRECENI
EGYETEM**

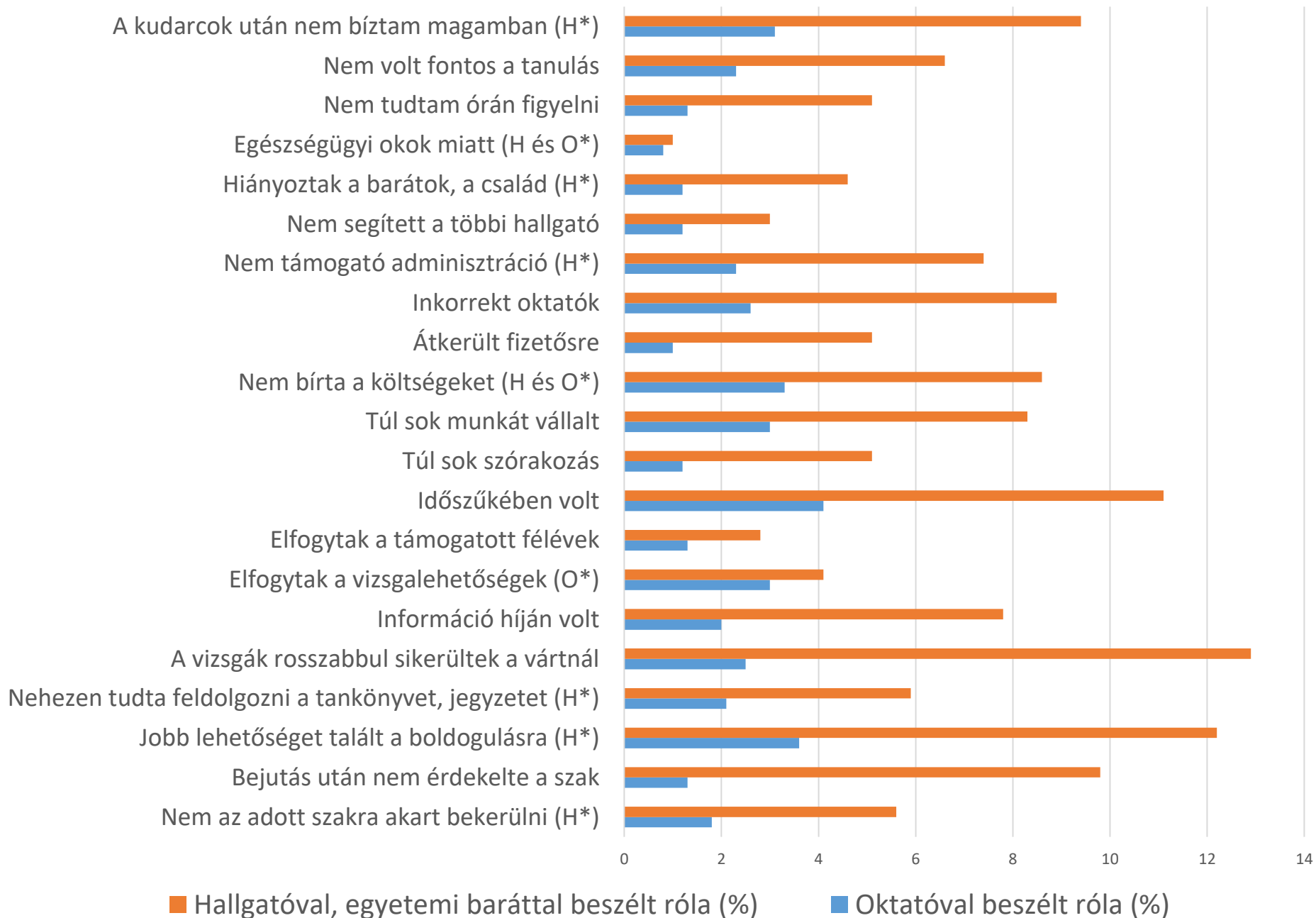
■ ritkán és soha ■ gyakran ■ nagyon gyakran

Intézményen belüli támogatás

- Regresszió; Függő változó: beszél valamelyik oktatójával arról, hogy megszakítja tanulmányait
- Eredményeink
 - azok, akik **szüleikkel** beszéltek a megszakításról, nem keresték fel ezzel oktatóikat (0,002)
 - akik **egyetemi barátokkal, hallgatókkal** beszéltek, azok jellemzően felkeresték oktatóikat is (,000)
 - nem beszéltek oktatókkal azok, akik **rokonokkal** beszéltek meg problémáikat (0,002)
 - **tanácsadással foglalkozó egyetemi munkatárs** (,000)
 - lemorzsolódás okai:
 - bejutás után rájött, hogy **nem érdekli a szak** (nem beszélt oktatóval, 0,022)
 - **elfogytak a vizsgalehetőségek (beszélt az oktatóval, 0,048)**
 - **egészségügyi okok miatt kellett félbeszakítani (beszélt az oktatóval, 0,025)**

DEBRECENI
EGYETEM

Konklúzió

(intézményen belüli kapcsolatok)

- (1) Az intézményen belüli kapcsolatok akkor erősek, ha az intézményen kívüliek gyengék! **(Az interjúk is ezt támasztják alá.)**
- (2) Akik az intézményen belül barátokkal, hallgatókkal osztották meg tanulmányaik félbeszakításával kapcsolatos dilemmáikat, azok jó eséllyel oktatókkal is megosztották!
- (3) Az intézményen belüli kapcsolatok során erősebbnek bizonyulnak a hallgatók közötti kapcsolatok.
- (4) Az oktatókat nem keresik fel kisebb-nagyobb magánéleti problémáikkal, dilemmáikkal, csalódottságukkal a hallgatók.
- (5) Leginkább egészségügyi és anyagi gondjaikat osztják meg az oktatókkal.
- (6) Ha elfogynak a vizsgaidőpontok, akkor is keresik az oktatót...

DEBRECENI
EGYETEM

Eredmények

- Az interjúkból legmarkánsabban az rajzolódik ki, hogy
 - Az elsőgenerációs belépők esetében a családban érték a tanulás, vettek igénybe fizetős oktatási szolgáltatásokat is. A költségtérítés lemorzsolódási kockázat, de az erős kötésben (szülők) megjelenő imagined tőke bent tartó erő
 - A fenti hallgatók esetében jellemzően nincs külső baráti kör, támogató erő (ha van) a tanulás mellett elkötelezett társ, illetve a lazán kapcsolódó csoporttársak (vö. kvantitatív adatok)

DEBRECENI
EGYETEM

Az előadás az 123847 számú projekt keretében készült, ami a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból biztosított támogatással, a K-17 pályázati program finanszírozásában valósult meg.

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ
PROGRAM

AZ INNOVÁCIÓ LENDŰLETE